

Stanowisko nr 69 /2016
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 12 maja 2016 r.

w sprawie regulaminu przyznawania naukowych stypendiów doktoranckich Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności PhD

Po rozpatrzeniu, na wniosek Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 15 kwietnia 2016 r (pismo DSW.6101.8.2016.1.MHB), regulaminu przyznawania naukowych stypendiów doktoranckich Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności PhD (zwanego dalej: Regulaminem), Rada Główna – stosownie do art. 21 ust.1 pkt 39 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000 roku Nr 14 poz. 176, z późn. zm.), art. 236 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164 poz. 1365, z późn. zm.), art. 2 i art. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 2006 roku o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 46 poz. 328), art. 1 pkt 3) i 5) ustawy z dnia 5 listopada 2009 roku o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 2012 poz. 1553, z późn. zm.) oraz uchwały nr 240/2011 Rady Głównej **negatywnie** opiniuje zasady Regulaminu, zgłaszając następujące uwagi:

1. Regulamin przyznawania naukowych stypendiów doktoranckich Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności „PhDo” (dalej Regulamin) został opracowany bez uwzględnienia specyfiki studiów doktoranckich a wykorzystuje rozwiązania stosowane przez Wnioskodawcę w innych regulaminach stypendialnych opiniowanych przez RGNiSW, którego beneficjentami byli studenci.
2. Szanując prawo Fundatora do wskazania beneficjentów stypendiów warto zapytać czy celowo wykluczono z grona kandydatów doktorantów z instytutów naukowo-badawczych.
3. Dyspozycja części B) litera f) jest niespójna z gronem potencjalnych beneficjentów, o których mowa pod lit. b) [co z doktorantami PAN].
4. Redakcja części C pkt. 1 lit. c wymaga zmiany zamiast „są studentami ...” powinno być są uczestnikami studiów doktoranckich...”. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt. 18k ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym termin student zastrzeżony jest dla osób kształcących się na studiach wyższych czyli pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich. Doktoranci posiadają odrębny status określony w art. 2 ust. 1 pkt 18l tejże ustawy.
5. W części C pkt.1 lit. d należy:
 - przeredagować drugie zdanie, w którym użyto określenia „studiów magisterskich” i zastąpić je określeniem „studiów wyższych”. Zważywszy, że termin „studia wyższe” (art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym) obejmuje studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie należy sądzić, że projektodawcy chodziło o ten termin a nie „studia magisterskie”
 - zastąpić określenie „starszych latach” na „wyższych latach” (także w części D pkt. 2 lit. b).

6. W części C pkt. 1 lit. d ostatnie zdanie zostało wykorzystane z regulaminów stypendialnych dla studentów i jest nieadekwatne do programu studiów doktoranckich.
7. W części C pkt. 1 lit. f mowa o współpracy badawczo-rozwojowej bez definicji prac badawczo-rozwojowych lub prac badawczych i rozwojowych. Terminy te mają swe określenia normatywne i kolokwialne. Dla uniknięcia problemów interpretacyjnych Regulamin powinien zawierać odpowiednie definicje lub odwoływać się do definicji ustawowych zawartych, np. w art. 2 ustawy o zasadach finansowania nauki. Podobnie niejasno zdefiniowano zakres użyteczności pracy naukowej i rozwoju zainteresowań kandydata.
8. W części C pkt.4 zwrot „osoba reprezentująca środowisko naukowe” należy zastąpić zwrotem „osoba ze środowiska naukowego”, gdyż z procedury wyłaniania członka Komisji Stypendialnej nie wynika, że wyłoniona osoba posiada mandat reprezentanta środowiska naukowego. Ponadto brak wskazania procedury wyboru tej osoby. Wreszcie nie wiadomo w jaki sposób nadawany jest status ekspertów dwóm członkom Komisji Stypendialnej.
9. Przyjęte rozwiązania odnośnie ogłaszania listy stypendystów w ciągu 40 dni od upływu terminu zgłaszania wniosków a jednocześnie 14 dniowy termin na odwołanie od decyzji zarządu FEP sprawia, że zainteresowani przez przynajmniej 25 dni powinni śledzić czy nie ogłoszono tej listy jeżeli chcieli by skorzystać z prawa do odwołania. Ponadto Regulamin nie określa w jaki sposób lista jest ogłaszana a zapis części B lit.c nie wskazuje, że dotyczy to także ogłoszenia listy stypendystów.
10. Celem uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych w części E pkt. 1 warto doprecyzować intencje Fundatora (np. Roczne stypendium naukowe lub Stypendium „PhDo” wynosi 18.000,- zł i jest wypłacane w równych ratach w okresie 10-miesięcy w okresie od października do lipca).
11. Część E ust. 3 oraz F) ust. 2 lit. c-f: Studia doktoranckie w odróżnieniu od studiów wyższych prowadzone są w systemie rocznym z sesją ciągłą a nie semestralnym. Rozwiązania polegające na rozliczeniach semestralnych są rzadsze stąd należy to odpowiednio uwzględnić w Regulaminie. Należy również odpowiednio dostosować umowę w tym zakresie.
12. W części E pkt.1 mowa o miesięcznych ratach natomiast w części F pkt. 3 o transzach stypendium. Należy ujednoclić terminologię Regulaminu.
13. W Części B) lit. f oraz F) ust. 2 lit. g mowa o podejmowaniu pracy zarobkowej poza uczelnią w wymiarze ½ etatu a stypendium może być przyznane nie tylko doktorantom uczelni publicznych, ale też doktorantom jednostek Polskiej Akademii Nauk. Przepisy te różnicują prawa stypendystów w zależności od jednostki, w której realizują studia

doktorancie. W literalnej interpretacji Regulaminu Doktorant realizujący studia doktoranckie w uczelni będzie mógł w niej zatrudnić się na pełen etat natomiast doktorant Polskiej Akademii Nauk nie będzie mógł się zatrudnić w jednostce, w której realizuje studia doktoranckie na więcej niż ½ etatu, bez utraty stypendium. Poza tą ewidentną nierównością warto rozważyć zróżnicowanie zatrudnienia nie ze względu na pracodawcę tylko charakter wykonywanej pracy. Jednym z kryteriów przyznania stypendium jest współpraca o charakterze badawczo-rozwojowym ze wskazaną organizacją pozarządową działającą w Polsce. Za zasadne wydaje się zatem wykluczenie z zakazu pracy w wymiarze przekraczającym ½ etatu nie tylko uczelni oraz jednostek PAN ale też organizacji pozarządowej z którą współpracuje doktorant w ramach realizacji rozprawy doktorskiej.

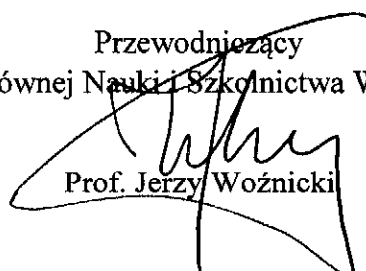
14. Zakres merytoryczny zainteresowań doktorantów może być tak szeroki, że eksperci o których mowa w części C pkt. 4 nie będą kompetentni do merytorycznej i obiektywnej oceny dokonań i zamierzeń kandydatów o których mowa w załączniku nr 1 do Regulaminu.

W związku z merytorycznym charakterem oceny eksperckiej powinno się dodać warunek zgodności kompetencji eksperta przynajmniej z dyscypliną realizowanej rozprawy doktorskiej doktoranta, czego nie zapewnia skład Komisji ani jej dwóch ekspertów.

15. Wzór umowy należy odpowiednio dostosować do zmian w Regulaminie.
16. Niejasny jest symboliczny skrót w tytule Regulaminu „PhDo” i choć nie ma to znaczenia dla oceny zasad Regulaminu warto go rozszyfrować albo zmienić jeżeli chodzi o „Phd”.

Stanowisko otrzymuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Prof. Jerzy Woźnicki